

Samenvattend beeld van de kwaliteit in de peuteropvang

De resultaten van de observaties in 2017 en 2018 op basis van verschillende instrumenten laten zien dat de proceskwaliteit op emotioneel vlak goed en op educatief vlak matig-voldoende is. De proceskwaliteit is vergelijkbaar en op sommige punten hoger dan in eerder onderzoek werd vastgesteld aan de hand van de omgevingsschalen en de NCKO-schalen. Het lijkt erop dat vooral de educatieve kwaliteit verbeterd is. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de inrichting van de ruimte en het activiteitsaanbod en de kwaliteit van taal en interacties in algemene zin. Ook een vergelijking met een kwaliteitsmeting in de kinderdagopvang met de CLASS in 2012 toont dat zowel de emotionele als de educatieve proceskwaliteit in de huidige steekproef hoger is¹. De gemiddelde mate van welbevinden in de groep is hoog en de gemiddelde betrokkenheid die peuters tonen is matig-voldoende. Dit betekent dat de kinderen over het algemeen tevreden zijn, maar dat het aanbod van spel en activiteiten niet altijd actieve betrokkenheid van kinderen uitlokt en daarmee mogelijkheden biedt voor ontwikkeling en leren. Verder blijken peuters vooral interacties te hebben met de pedagogisch medewerkers en in mindere mate met andere kinderen. Kinderen vertonen gemiddeld genomen een hoge mate van zelfregulatie en gewenst gedrag in de groep, en hun speelwerkhouding is te karakteriseren als gemiddeld.

Er zijn kwaliteitsverschillen op basis van de aard van de activiteit of situatie die geobserveerd wordt. De emotionele proceskwaliteit gemeten met de CLASS en de kwaliteit van interacties met leeftijdsgenoten blijkt hoger tijdens vrij spel. Verder blijkt de educatieve proceskwaliteit tijdens educatieve activiteiten en vrij spel hoger dan tijdens eet- en drinkmomenten. De kwaliteit van de interacties tussen individuele kinderen blijkt hoger tijdens spel en de speelwerkhouding blijkt vooral hoog tijdens creatieve activiteiten.

Een groot deel van de tijd wordt in de peuteropvang besteed aan educatieve activiteiten op taalgebied, zoals voorlezen, kringgesprek voeren en educatieve spelletjes spelen.

Het beeld dat de peuteropvang gemiddeld relatief hoge emotionele proceskwaliteit biedt komt overeen met de ervaringen van de pedagogisch medewerkers zelf, zoals gerapporteerd in de interviews. Er is sprake van een affectief-inclusief klimaat in de groep met veel aandacht voor samen- en fantasiespel en bevordering van zelfregulatie. De lagere geobserveerde educatieve proceskwaliteit wordt deels weerspiegeld in het door pedagogisch medewerkers gerapporteerde activiteitsaanbod. Niet voor alle ontwikkelingsgebieden is er evenveel aandacht. Zo wordt er wel veel aandacht besteed aan exploratie en motorische activiteiten, samenspel, en taal en geletterdheid, maar is er minder aandacht voor ontluikend rekenen, wetenschap en technologie, of burgerschapsvorming.

De medewerkers zijn over het algemeen tevreden met hun werk en de omstandigheden waaronder ze werken. Ze rapporteren weinig stress in hun werk. Hoewel er aandacht is voor continue professionalisering, is dit aanbod niet heel frequent. Inhoudelijk teamoverleg, als onderdeel van teamprofessionalisering, komt het vaakst voor, maar gemiddeld minder dan één keer per maand.

---

¹ Leseman & Slot (2013).